

Úvod a metodika

Tato práce doplňuje publikaci [Školy a školská zařízení – školní rok 2024/2025](#) vydávanou Českým statistickým úřadem vždy na konci srpna, věnuje se žákům středních škol a třídí je dle trvalého pobytu žáka. Skládá se z tabulkové a analytické části a uvádí třídění vybraných ukazatelů dle trvalého bydliště žáka. Zdrojem dat je [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy](#) a použitá metodika se shoduje s metodikou použitou ve výše uvedené publikaci, popř. ve [Statistické ročence České republiky](#). Počty žáků jsou vždy k 30. 9. daného školního roku, počty absolventů jsou úhrnem za uvedený školní rok. Některé ukazatele jsou prezentovány jako poměrové ve vztahu k populaci České republiky odpovídajícího věku (vždy k 1. 7. před zahájením uvedeného školního roku v případě žáků a k 1. 7. po ukončení uvedeného školního roku v případě absolventů). Údaje o populaci jsou ze zdrojů Českého statistického úřadu (viz [zde](#)). Pro třídění žáků a absolventů dle oborů a skupin oborů vzdělávání je využita [Klasifikace KKO](#).

Středoškolské vzdělávání zahrnuje několik různých druhů vzdělávání nabízeného ve středních školách.

Střední vzdělávání bez výučního listu a bez maturity označuje (v denní formě) dvouleté vzdělávací programy ukončené závěrečnou zkouškou (bez získání výučního listu či maturitního vysvědčení).

Střední vzdělávání s výučním listem označuje (v denní formě) dvouleté nebo tříleté vzdělávací programy, jejichž úspěšným ukončením absolvent získává výuční list.

Střední vzdělávání s maturitní zkouškou označuje maturitní obory, ve kterých absolvent získává maturitní vysvědčení. Toto vzdělávání je realizováno ve dvou variantách:

- **všeobecné**, které má neprofesní charakter vzdělávání a je určeno pro přípravu na další studium. Jedná se o obory gymnázií. V současné době mají obory gymnázií dvojí podobu – čtyřletou, do které odcházejí absolventi základních škol po úspěšném dokončení 9. ročníku, a víceletou (osmiletou a šestiletou) pro žáky z nižších ročníků základních škol (z 5., resp. 7. ročníku);
- **odborné**, které má profesní charakter vzdělávání, je v délce čtyř let a ukončené maturitní zkouškou. Ve statistikách pro národní potřeby jsou mezi odborné vzdělávání řazena též lycea.

Některé obory nabízejí žákům **vzdělávání s výučním listem i s maturitní zkouškou**. Žák tak postupně dosáhne obou těchto druhů vzdělání. Přitom do celkového počtu žáků středních škol se od školního roku 2021/22 tito žáci započítávají jen jako žáci ve vzdělávání vedoucím k maturitní zkoušce. Zároveň byla do školního roku 2020/21 vedena jako dílčí kategorie skupina žáků **pětileté dálkové formy vzdělávání na gymnáziích**. Souhrn za jednotlivé obory, resp. druhy vzdělávání tak do školního roku 2020/21 nemusí vždy souhlasit s celkovým počtem žáků v gymnáziích, resp. celkově ve středním vzdělávání.

Nástavbové studium trvá v denní formě dva roky a je zakončené maturitní zkouškou. Je určeno pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem v délce tří let denní formy vzdělávání v oboru příbuzném tomu, v jakém chtějí složit maturitní zkoušku.

Do středoškolského vzdělávání dále řadíme také **zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem**. Toto studium, které v denní formě trvá jeden až dva roky, je určeno pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání. Dále pak **zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou**, které v denní formě trvá taktéž jeden až dva roky a je určené uchazečům, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném oboru. Zkrácené studium je v této analýze zahrnuto do příslušného druhu vzdělávání (tj. s výučním listem, popř. s maturitní zkouškou) a v žádné ze statistik není vyděleno.

Všechny druhy vzdělávání mohou probíhat jak v denní formě, tak v ostatních formách vzdělávání (večerní, dálkové, distanční a kombinované). Není-li uvedeno jinak, jsou ve statistikách této publikace vykazovány souhrny za všechny formy vzdělávání.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze v České republice získat též v **konzervatořích**, a sice nejdříve po čtyřech letech v denní formě šestiletého vzdělávacího programu (určeného pro absolventy základních škol), nebo po osmi letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu v oboru tanec (v prvních čtyřech ročnících žáci plní povinnou školní docházku). Závěrečným vykonáním absolutoria v konzervatoři žák získává vyšší odborné vzdělání na konzervatoři a je mu přiznán titul diplomovaný specialista (DiS.). V této publikaci však nejsou konzervatoře do středoškolského vzdělávání zahrnuty.

